Speča lepotica

Revija za obnovo gradu na Mirni leto 4/96 št. 2

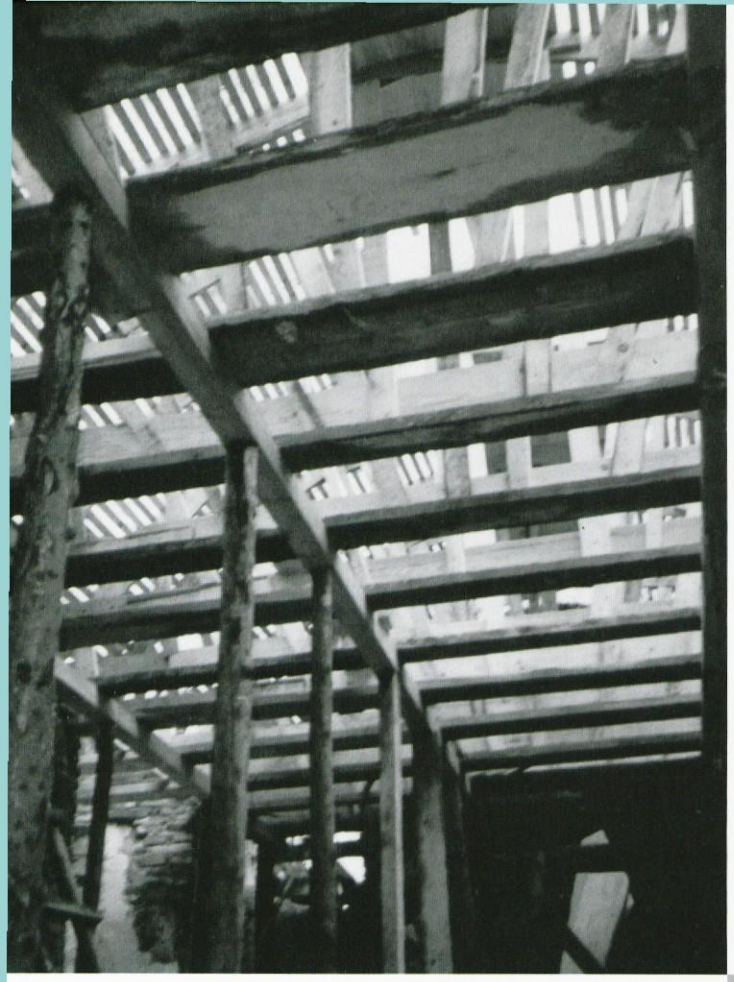

Slika na naslovnih straneh:

Wagner Jožef (1803 - 1861) je med leti 1842 in 1848 izdal serijo litografij z naslovom:

Malerische Ansichten aus Krain, med katerimi je upodobil tudi Mirno.

Slike na notranjih straneh ovitka:

Foto variacije na dela v zahodnem delu palacija v jeseni 1996.

foto: L. Kerševan

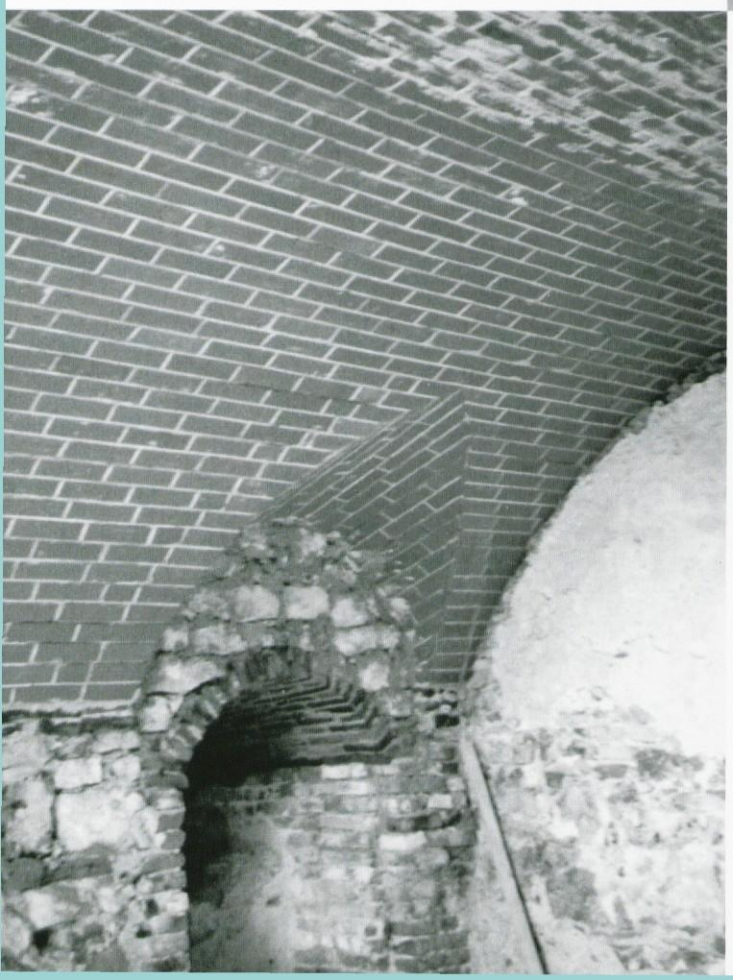

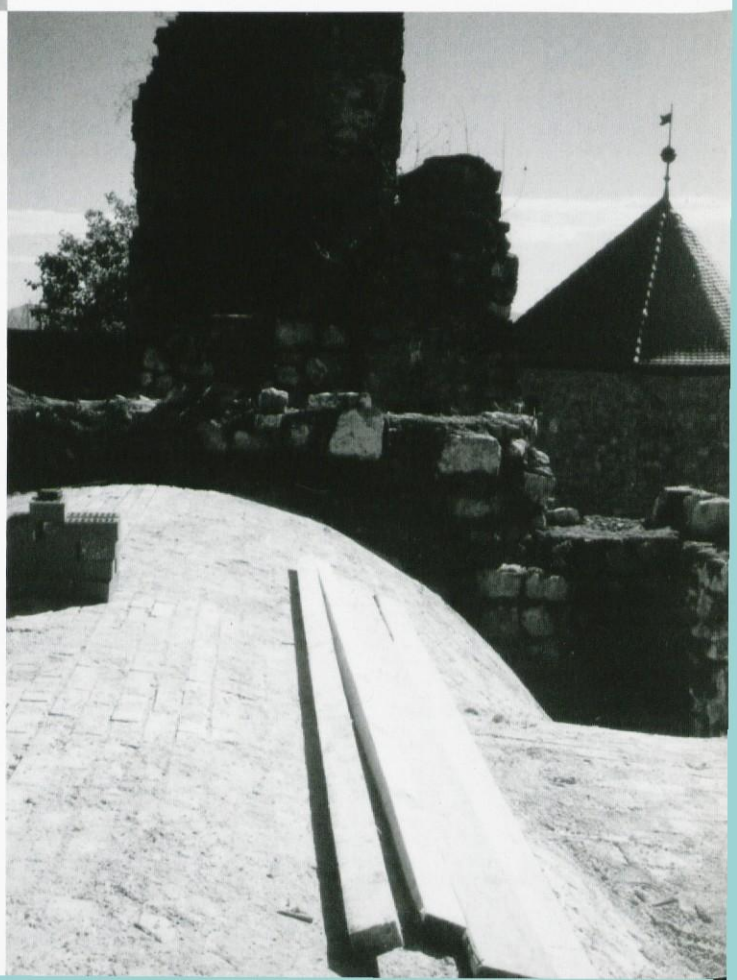

GRAD MIRNA

Speča lepotica

728
SPE
D2008/19956

ČETRTI LETNIK - DRUGA ŠTEVILKA

ČAROBNI GRADOVI NAŠE DOMIŠLJIJE

Včasih mislimo, da so gradovi le mogočna poslopja z obzidji in stolpiči, "konservirani" fosili preteklih časov, zanimivi umetnostni spomeniki kulturne dediščine ali ozadje za lepe fotografije.

Toda - kdo še ni kdaj sezidal tudi kakšnega "gradu v oblakih"? Kdo se ni - vsaj za maškarado - prelevil v pogumnega viteza ali lepo princesko, kdo se ni kot otrok ob morskem obrežju igral s kanglico in lopatko, da bi iz drobne mivke sezidal čudovit peščeni grad?

Tisti, ki razlagajo simbole, pravijo, da je grad eden od simbolov transcendence. Tisto, kar je v njem, naj bi imelo nek poseben značaj. Bilo naj bi ločeno od sveta, oddaljeno in večno, nedostopno in zaželeno.

Zato naj bi že od nekdaj v gradovih poleg graščakov in grajskih gospa živela tudi skrivnostna in neoprijemljiva bitja - snežna kraljica, nočni duh, grof Drakula, trdoglavi zmaj ali speča lepotica.

Ni treba posebej poudariti, kako drugačne so te pravljične podobe od naše vsakdanjosti ob koncu drugega tisočletja - sestavljene iz tehnike in računalnikov, medijskih dogodkov in senzacionalnih odkritij, kot je domneva o življenju na Marsu.
V realnosti nas danes obdajajo predvsem hiše, bloki in nebotičniki.
Toda v naši fantaziji živijo gradovi še naprej kot eksotični sinonim za človeško željo.
Naši "gradovi v oblakih", naše vizije nas ženejo naprej.
In šele ko se popolnoma predamo takšnim čarobnim gradovom naše domišljije, dobimo moč, da lahko dvignemo iz ruševin tudi kak resnični grad.

Barbara Pušić

LEPOSLOVJE

Pevec Speče lepotice Janez Kolenc
se je spet oglasil in nam za spodbudo poslal še nekaj spominov na Mirno

MOJ DOM

Nekje na sredi sveta
teče med travniki
potok, ki izvira
iz mojega dna.
Nekje, prav sredi srca
stoji neki dom
moje mladosti
in njene smrti.
Jablane - posekane
rasto le še v mojem spominu.

Štalo in pod so izruvali
vrata so domu izsekali,
trava na vrtu - asfalt,
jablane - zid in beton
in jaz,
ki iz dneva v dan
že desetletja dozorevam
v soncu svetega sovraštva.

2

Šel sem mimo nje,
sem videl, da jo prezidavajo.
Bi radi mrtve zazidali, ki po njej še žive.
Bi z apnom prebelili dihe,
ki te stene žive?
Zabrisali sledi, ki odmevajo?
Sovraštva se ne da prezidati
in ljubezni ne prebeliti,
Ljubim sovraštvo
in mimo sem šel
in dal domu pozdrav,
da bo spet kljuboval.

Ta dom je moj,
ta dom je moj,
iz asfalta izpuhteva,
iz betona izgoreva
od vekomaj do vekomaj,
ker le v meni korenine
temeljev še govore.
Vi, prekupčevalci
v svetišču
njene smrti
in mojega rojstva.

3

Na ogenj pekla
sovraštva govori,
tako moj dom še živi.
Tak, tak, kot bil je takrat,
ko šla v Kanado mati je zanj umirat.
Tak, tak, kot bil je takrat,
ko da ji je oder mrtvaški,
tak, kot bil je takrat,
ko me je porodil....

MIRENSKE ROJE

Roje so čudežna hosta bile,
jurčki v njej rastli so kot na poziv.
Kam so vodile vse njene steze,
Ptičji stan včasih celo sem odkril!

S sovo in veverico bil sem na ti,
s srnami kdaj na pašo sem šel,
s smrek opazoval, kako se dani,
z zajci se v teku kdaj spoprijel.

Takega gozda nikjer več ne bo.
pravijo, da so v njem škratje živeli:
Drago in Slavec in jaz in še kdo
prav po tej hosti v modrost smo zoreli.

KIKIRIKI KIKIRIKI,

vstani že, Janez, dan se budi.
Kokokoko, kokokoko,
kmalu bo v hosti dovolj že svetlo.

Res se svetlika, že zvezde blede.
Pazi in jaz po stezi ubrana,
veverice že se v vejevju love,
v mraku nekje oglaša se vrana.

Srna na pašo, sova v poletu,
kam le lisica hiti?
Nočni metulj zaspal je na cvetu,
Pazi na srne, naježen renči.

Kikiriki kikiriki,
v mrak zrem, na oknu sloneč,
že se na vzhodu za jutro dani,
Pazija, mene na stezi ni več.

Vendar ju vidim, ko jutro zvoni,
poje, v daljavi spomin se izpoje.
Misel v neznano še v temo hiti,
ali to niso več mirenske Roje.

Iz grajske kronike

Ponovno Vulfing iz Mirne - Wulfingus de Nydeke

Vulfinga grofa Mirenskega smo srečali že leta 1220 kot sopodpisnika darovnice vojvode Bernarda, zdaj pa sopodpisuje zelo važno listino solnograškega nadškofa Eberharda II. Z njo solnograški nadškof Eberhard II. podeljuje gradu v Krškem, ki je bil nekdaj v lasti grofov Bogenskih in so ga ti izročili solnograški cerkvi, iste pravice, kot jih imajo drugi ministeriali v Solnograški cerkvi.

Ne ve se, ali je ta Vulfing istoveten z Vulfingom iz leta 1220, med tem časom je preteklo že 26 let in bi se lahko zgodilo, da je drugi Vulfing potomec prvega z dednim nasledstvom rodbinskega imena, kar je za takratne dinastične poglede značilno.

Nadškof Eberhard II. je večkrat prehodil ozemlje svoje nadškofije. Leta 1246 pa ga najdemo v Brežicah, kjer je izdal 22. septembra listino, na kateri je podpisan med drugimi cerkvenimi dostojanstveniki in velikaši tudi Wulfingus de Nydeke.

(se nadaljuje)

SL

Naj bo že kakorkoli, sredi 13. st. doseže dinastija Mirenskih grofov svoj politični vplivni vrh. Njihova imena se pojavljajo pogosto na listinah takrat najvplivnejših političnih mož, med katere sodi prav gotovo tudi solnograški nadškof Eberhard II. Zgodovini je znan kot eden najmočnejših škofov na solnograški škofijski stolici, za nas pa je še posebej pomemben, ker je ustanovil tri nove škofije: kiemsko, sekavsko in lavantinsko, ta je še v novejšem času odigrala za severno Slovenijo odločilno vlogo, ko je škof Anton Martin Slomšek prenesel njen sedež v Maribor in s tem zajezil potujčevanje Slovencev na tem delu našega ozemlja.

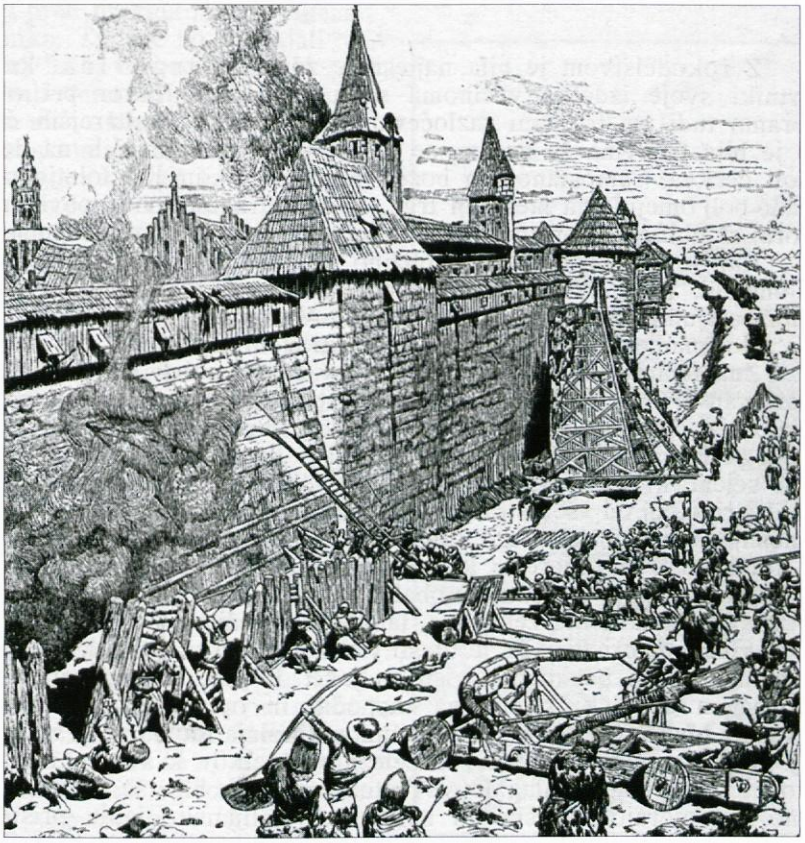

Obleganje srednjeveškega mesta

OBNOVITVENA DELA

POROČILO O OPRAVLJENEM DELU NA GRADU MIRNA V LETU 1996

Leto 1996 je bilo zelo deževno, zato so bili v poletnih mesecih nekateri zastoji pri obnavljanju gradu na Mirni. Zaradi statičnih posebnosti pri obnavljanju arkad v vzhodnem delu obzidja, smo mogli opraviti le pripravljalna dela: pripravili smo vsa manjkajoča dela stebriščnih in drugih stavbnih elementov, statične izračune in pogovore z izvajalci del za leto 1997.

Z ozirom na to, da so v vzhodnem delu obzidja že možne določene dejavnosti, smo morali urediti infrastrukturo uporabnosti posameznih prostorov. Razpeljali smo omrežje električne, vodovodne in telefonske napeljave, pripravili lokacije za čajno kuhinjo in javna stranišča in določili namembnost posameznim prostorom. Morali smo povečati kapaciteto vodnih rezervarjev iz 350 litrov na 2.350 litrov in povečati možnost odvajanja uporabljene in meteorne vode.

Najvažnejše delo pa smo opravili v jugozahodnem delu palacija. Ta, za zgodovino gradu in njegovo vrednotenje najvažnejši del ruševin je po očiščenju naglo razpadal in kazalo je, da bo izginilo še tisto, kar se je tozadevnega v ruševinah ohranilo. Pristop k obnovi jugozahodnega vogala gradu je bil zaradi izredne debeline zidov (2,70 m) in pomanjkanja sredstev zelo tvegan, saj gre v take zidove na kubike gradbenega materiala. Poleg tega je bilo potrebno z apnenčastimi klesanci obnoviti zahodni del južne stene palacija v dolžini desetih in višini treh metrov, pri tem pa skrbno paziti na ustrezno gradnjo, kar je zaradi pomanjkanja strokovnjakov, ki to še znajo, izredno težko izvedljivo. Podobno je bilo potrebno obnoviti tudi zahodno steno palacija, polovico do treh metrov višine ostalo polovico pa do dveh metrov. S tem so bili položeni temelji za nadalnje obnavljanje še preostalega dela palacija. V notranjosti pa smo izvedli dva oboka: enega v dolžini devetih metrov in šest metrov širine, drugega pa v pet krat pet metrov tlorisne površine. K tema dvema obokoma smo priključili še edini preostali obok v prostoru vzhodno od prejšnjih dveh, ki pa je bil že tudi močno načet, tako da smo ga morali znatno popraviti. S tem smo prav za prav obnovili tretjino celotnega palacija do nekdanje kletne višine, ki še edina ohranja zgodovinske dokaze o nastanku in razvoju gradu. Menimo, da je bilo delo opravljeno odgovorno in profesionalno in da je bilo z ozirom na razpoložljiva finančna sredstva trikrat rekapitalizirano.

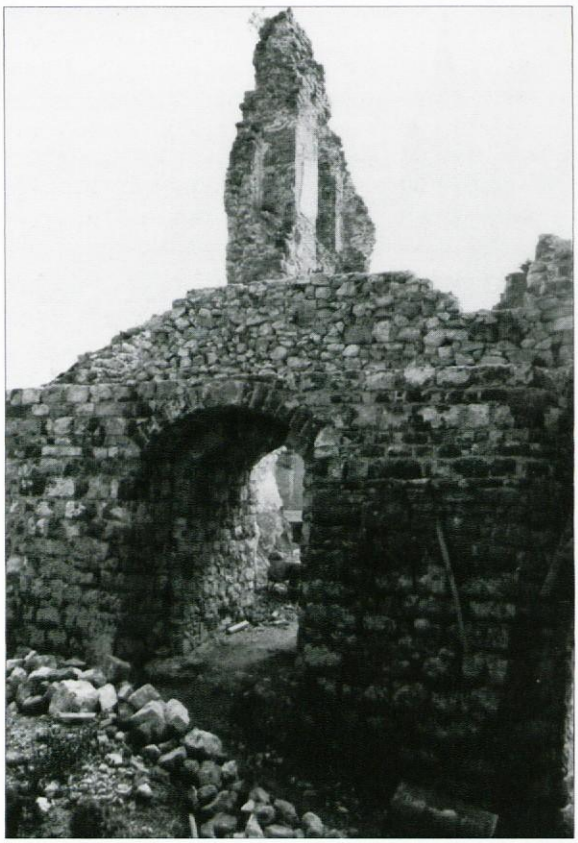

Obnovljeni zahodni vhod v palacij

V oktobru pa smo morali zaradi pogostega deževja vse pozidane površine provizorično pokriti, da nam ne bi prihajajoča zima uničila to, kar smo naredili. Nekatere še preostale dele, izpostavljene meteorni vodi pa smo morali ponovno zaščititi, da nam ne bi pred očmi razpadle.

S tem smo opravičili zaupanje, ki nam ga je izreklo Ministrstvo za kulturo preko Uprave RS za kulturno dediščino in se mu za razumevanje zahvaljujemo.

Urejanje okolice

Zadnje čase zanimanje za urejanje grajske okolice spet narašča. Zlasti kopališki bazen, ali bolje nekdanji grajski ribniki spet vznemirjajo prebivalce. Problem urejanja grajske okolice obsega dva dela: ožjo okolico, ki se nanaša na parcele, katere se dotikajo grajskih ruševin in parcele iz širšega grajskega kompleksa, med katerim je bazen najbolj izpostavljen.

Ožjo grajsko okolico smo uredili toliko, da je grad dostopen iz vseh strani in jo skušamo tudi vzdrževati. Neposredno pa smo zaposleni z urejanjem zahodne grajske ploščadi, ki smo jo poimenovali "Ploščad Kneginje Eme", da bi lažje ločili med seboj posamezne dele najožjega grajskega okolja. Zahodna ploščad meji na vzhodni strani neposredno na ostanke nekdanjega grajskega obzidja, ki je skoraj v celoti podrto. Da bi čimprej ta del gradu zaščitili, smo že postavili nekdanji glavni grajski portal, ki za zdaj še stoji samotno, vendar nakazuje možne rešitve in predstavlja osrednji motiv prihodnje grajske zahodne fasade, ki ni imela drugih stavbnih lepotnih elementov, s katerimi bi bila ta stena razgibana, ker je imela izrazit obrambni značaj na najbolj občutljivi dostopni točki gadu. Portal smo izoblikovali na podlagi ostankov, najdenih v ruševinah in slikovnega gradiva, ki je bilo na voljo po izgledu prejšnjega, originalnega portala in smo se s tem kolikor je bilo mogoče približali nekdanjemu učinku, ki ga je portal prvotno imel. V celoti pa bo zaživel v svoji nekdanji funkciji šele, ko bo ponovno pozidano tudi ostalo zahodno obzidje. Zaradi kočljivosti naloge smo zaprosili za pomoč našega dolgoletnega in iskrenega prijatelja Janeza Lenassija, ki ga prebivalci poznajo po spomeniku NOB na Rojah. On je tudi zasnoval prve aproksimativne možne načrte obnove grajskih ruševin še pred začetkom obnavljanja, ki so bili tudi osnova za pridobitev soglasja takratnega Republiškega zavoda za spomeniško varstvo, ki ga je takrat zastopal konservator Ivan Komelj in je pri odločanju sam neposredno sodeloval. Tako smo popolnoma opravičeno na osnovi že preizkušenih konsultacij zaupali nalogo enemu najuglednejšh evropskih strokovnjakov za reševanje takih problemov in hvaležni smo, da se je našemu vabilu tudi odzval, ne da bi podal ceno svojih uslug, kakor je to storil tudi takrat, ko že skoraj ruševin ni bilo več in je zaupal našim ambicijam, čeprav ni imel najmanjših garancij, da se bo iz vsega tega kaj izcimilo. Veselimo se, da bomo v jeseni leta 1997 že lahko občudovali tudi ta del obnovljenega grajskega obzidja.

Vedno bolj pereče vprašanje pa postaja tudi urejanje širše okolice okrog bazena, ki ga bo potrebno reševati v skladu z načeli zakonodaje o varstvu naravne in kulturne dediščine. Širša okolica je namreč ohranila skozi stoletja značaj srednjeveškega načina oblikovanja okolja, v katerega je bil postavljen grad. Danes predstavlja prav grad na Mirni z okolico edini ohranjeni primer harmoničnega soglasja med srednjeveško grajsko arhitekturo in pokrajino, v katero je bil postavljen, ne samo v Sloveniji, ampak daleč naokoli po nekdanjih južnih avstrijskih deželah.

Nagli industrijski razvoj vaškega naselja Mirna vedno bolj sili v tiste predele kraja, ki so ostali še nedotaknjeni in jih stihijska ekonomska agresivnost še ni omadeževala. Pričakovali smo podobne ideje in smo načelna stališča do urejanja širše grajske okolice že razložili v naši reviji L 2 /94, št. 2, str. 5 in L 3 /95, št. 1 str. 5 pod rubriko Urejanje okolice. Poseben izziv prihaja tudi iz pisarne krajevne skupnosti Mirna, ki je v Krajanu št. 2, september 1996 napovedala urejanje kopališkega bazena s pomočjo posebne komisije, ki jo je v ta namen ustanovila. V januaju 1997 pa smo prejeli tudi Mnenje strokovnega kolegija ZVNKD h gradnji gostinskega objekta ob ribniku pod gradom Mirna, s katerim nas Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine iz Novega mesta obvešča, da so si predstavniki njihove službe ogledali teren lokacije, za katero je zaprosil g. Bojan Kolenc za izgradnjo gostinskega objekta ob bivšem ribniku . Po posvetovanju na kolegiju 8. januarja 1997 so sprejeli sklep, da *"V konkretnem primeru, sicer legitimne pobude investitorja, to pomeni, da je najprej potrebno preveriti programsko upravičenost izgradnje večjega gostinskega objekta v obravnavanem prostoru. Šele nato bi lahko poskušali opredeliti lokacijo in oblikovne pogoje gradnje, tako da poseg ne bi prizadel obstoječih historičnih in prostorskih kvalitet."* **Podpiramo Mnenje spomeniško varstvene službe in pričakujemo odgovorno obnašanje vseh, ki posegajo s kakršnimi koli idejami v to dragoceno krajinsko dediščino Mirenske doline.**

Čaka nas tudi zahodna ploščad, ki jo na vzhodni strani zapira porušeno zahodno grajsko obzidje, v katerega smo v preteklem letu vstavili veličasten portal po vzorcu prejšnjega, letos pa ga moramo obzidati in utrditi. Pri tem se zanašamo na obljubo v dolini že znanega kiparja in začetnika forme vive v naravnem okolju Janeza Lenassija, ki naj bi na zahodni ploščadi skupaj z obzidjem in likovno ureditvijo ploščadi postavil obeležje v slavo kneginje Eme, zadnje vladarice tega dela slovenskega ozemlja iz rodu staroslovenskega plemstva. Po njej bomo tudi poimenovali zahodno ploščad, grad pa kot "dvor Kneginje Eme."

Pri tem pa nas čaka redno vzdrževanje travnatih površin, urejanje in sajenje sadnega in parkovnega drevja, lepotnega grmičevja, vzdrževanje gredic, vrtnih površin in podobno.

Vabimo tudi prijatelje in obiskovalce gradu na Mirni, da tudi sami pomagajo vzdrževati in varovati grajsko okolico in tako prispevajo po svojih močeh k temu, da bo ta prvinski naravni rezervat, ki je še edini v Sloveniji ohranil značaj srednjeveškega okolja, tudi v današnjem času vedno bolj vabljivo naravno okolje.

NOVOSTI

ZAČELI SMO Z DEJAVNOSTMI

Poizkus, da bi našo Spečo lepotico čimprej usposobili za dejavnosti, s katerimi bi ji vrnili nekdanji ugled prisotnosti v aktualnih dogodkih časa, je dal prve rezultate:

Od 29. junija do 7. julija 1996 smo gostili kolonijo likovnih pedagogov slikarjev, ki so izkoristili bivanje na gradu za slikanje motivov v oklici gradu. Kolonije so se udeležili: Lucijan Lavrenčič-Vipava, Jožica Rade-Medvode, Marija Perdih-Litija, Romana Zupančič - Škofljica, Jože Bartolj-Ljubljana, Aleš Nose-Ljubljana-Vižmarje, Ester Mršnik-Ilirska Bistrica, Roman Lesjak-Velenje, Alenka Vuk-Ljubljana, Vida Zagorc-Ljubljana, Jasna Perinčič-Kobarid, Mateja Melan-Tolmin, Mateja Fon-Lesce, Urška Tršar-Ljubljana, Manja Vadla-Celje, Milan Kastelic-Ljubljana, Špela Udovič-Ljubljana.

Veselje jih je bilo opazovati in spremljati njihovo delo. Ob večerih so se družili v skupinicah in razpravljali o dosežkih preko dneva in načrtih za naslednji dan. V nedeljo 7. julija 1996 pa so povabili prebivalce na razstavo, na kateri so pokazali, kaj so v času bivanja naredili. Tudi tu se je pokazala njihova inovativnost, saj so izkoristili sleherni kotiček, da bi čim bolj uveljavili svoje delo. Za nekaj ur so se ruševine gradu sprmenile v pravo razstavno galerijo na prostem. Lepo bi bilo, da bi tako tudi ostalo za tiste, ki si razstave niso ogledali.

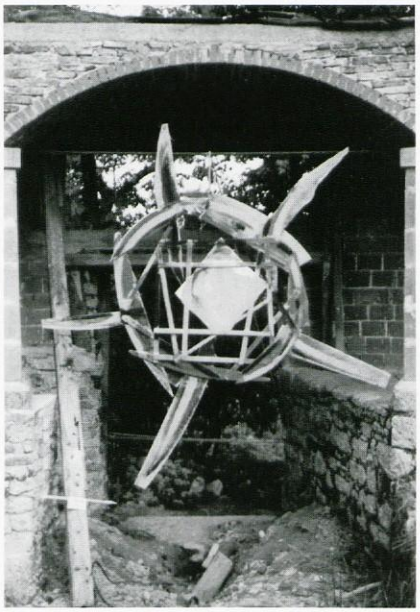

Likovnikom je zasijalo sonce nad Spečo lepotico

Od 1. julija do 3. julija so gostovali na gradu študentje prek Mednarodne organizacije kmetijstva, živilstva in ekologije IAAS. Udeleženci so bili iz šestih držav: Danske, Nizozemske, Poljske, Nemčije, Španije in Jugoslavije. Prvi dan so se seznanili s posebnostmi doline reke Mirne in zgodovino gradu, v orisu pa tudi druge kulturne spomenike te doline, posebej so si ogledali ž.c. Janeza Krstnika na Mirni. Drugi in tretji dan pa so spoznavali proces obnavljanja gradu in v njem tudi aktivno sodelovali. Preostali čas so porabili za ogled gradu Škrljevo, ž.c. sv. Ruperta v Šentrupertu, božjepotne cerkve sv. Frančiška Ksaverija na Veseli gori in Žalostne Matere Božje na Žalostni gori. Njihova aktivnost bi lahko bila zgled tistim, ki v bližini teh spomenikov živijo, pa jih ne poznajo. Tudi kakšna delovna akcija mladih iz Mirenske doline pri obnovi gradu ne bi bila odveč, spodbudila bi duha požrtvovalne kreativnosti.

Od 16. avgusta do 18. avgusta so organizirali likovno kolonijo slikarji: Veljko Toman Preserje, Nikolaj Beer-Izlake, Bojan Klančar-Cerknica, Darja Vidic-Ljubljana, Martina Koritnik Fajt-Krško, Marina Mihelič Satler-Ljubljana, Tone Seifert-Ljubljana, Marjan Skumavc-Ljubljana. V nedeljo, 18. avgusta, so si lahko obiskovalci gradu ogledali razstavo del, ki so jih v tem času ustvarili. Slikali so motive iz gradu in okolice, vse izdelke so darovali v sklad za obnovo gradu na Mirni. Želja po odkupu posameznih del je bila velika, vendar smo se v posvetovanju s slikarji odločili, da slik ne bi prodajali, ampak bi z njimi ustanovili fondacijo prihodnje stalne grajske likovne galerije. Upamo, da se bodo med ustanovitelje take galerije uvrstili še drugi likovni umetniki.

Številni obiskovalci so s priznanji obogatili razstavo

Zaznamovani uspehi so nas spodbudili, da smo za leto 1997 pripravili še pestrejši program, ki ga bomo objavili v junijski številki naše revije. Vse bralce bomo povabili k aktivni udeležbi.

PRILOGA

Sv. Ema - Korotanski biser

Življenje kneginje Eme je bilo zelo razburkano, polno nenavadnih pa tudi politično nevarnih naključij, ki jih je odgovorno obvladovala. Rojena je bila okrog leta 983 na gradu Pilštajn na Kozjanskem kot zadnja potomka staroslovenskega rodovnega plemstva. Njenemu dedu Svetopolku je cesar Arnulf leta 898 podaril Breže na Koroškem in Krško grofijo z gradom Selče blizu Brež in tako ustanovil dinastijo grofov Brežko - Selških, ki je imela svoje posesti tudi izven Koroške, na Kranjskem in Štajerskem v okolici Pilštajna. Kronisti imenujejo kraje med Savinjo, Savo in Sotlo za Emino ožjo domovino.

Pilštajn, bakrorez iz zbirke G. M. Vischer: Topographia Ducatus Stiriae, 1681; po izročilu je to grad, kjer se je kneginja Ema rodila.

Oče Engelbert in mati Tuta sta poskrbela za knežjo vzgojo svoje hčere na dvoru cesarja Henrika II. in njegove žene cesarice Kunigunde.

Za njeno življenje je bilo odločilno, da je Ema že tu dobila svojega ženina Viljema, krajišnika v Savinjski marki. To je v mejni pokrajini države, ki jih je cesar prepustil v upravo samo zaupanja vrednim velikašem. Viljem je samostojno upravljal veliko mejno grofijo, imenovano po Savinji, ki je segala tudi preko Save na Kranjsko stran. Imel je velika posestva na Koroškem v Trušenjski dolini in pri Djekšah, ob Savi okrog Vidma in Krškega, zahodno od Sotle grad Podčetrtek, Rogatec, Kozje, nad Celjem Lemberg in Vitanje in na Kranjskem Škrljevo, Mirno in Mokronog.

Mati
ELIZABETA KREMŽAR

Sv. HEMA
korotanski biser

NA ŽIVLJENJSKI POTI

V materini šoli

Kdo preplača dobro mater,
vso ljubezen duše njene?
Vse zlato vseh zvezd na nebu
je za to prenizke cene.

Čudovito oblikuje
njena ljubezniva roka,
kar je dobri Bog položil
v dušo njenega otroka.

Zorna cvetka v rosnem jutru
soncu kelih svoj odpira:
mala Emica v naročju
k Bogu se v nebo ozira.

Mati sklepa ji ročici;
s prvim križem jasno čelo
zaznamuje. Poljubiti
da Marijo in razpelo.

Govori o ljubem Bogu
in o angelih nebeških;
naj ohrani srce čisto,
posvari jo ob pogreških.

Kakor žejna zemlja vodo
srka Ema nauke vase;
vedno bolj postaja božja,
vedno bolj v krepostih raste.

K siromakom, jokajočim
jo srce sočutno vleče;
vsakemu bi rada dala
košček svoje čiste sreče.

Smili se ji ptiček v kletki...
"Vem, kaj hočeš reči meni:
Tu so vratca! Zleti, zleti
prost, svobodebn v gozd zeleni!"

Smili se ji drobna muha,
pajek vpletel jo je v mreže;
spone bi ji razvezala...
Zaihti, ker ne doseže.

S koškom pohiteva Ema
do najbednejših v dolini:
"Dobri Bog vam to pošilja!"
de z usmiljeno milino.

V skrbni materini šoli
poleg branja in pisanja
krpa, šiva, veze, prede
se uči na statvah tkanja.

Knežja hčerka rase, rase,
z njo usmiljena dobrota;
milost iz oči ji sije,
Bog jo vodi svoja pota.

Prstan, ki ga je nosila kneginja Ema.
V Krki na Koroškem so prejemali romarji skozi stoletja blagoslov najprej s prstanom, kasneje pa tudi z obeskom.
Zdaj je shranjen v relikviariju, ki ga je leta 1955 oblikovala Anni Perner- Stormayer, hranijo ga v Krki na Koroškem.

"Rešiteljica

"Krka, moja ljuba Krka!
Kaj tako si danes jezna?
Tvoja pesem ni srebrna,
tvoja pesem je železna.

Tvoja pesem je železna
in železna tvoja roka...
Kaj v naročju hladnem nosiš,
Krka, ti skrivnost globoka?"

Na ležečem vzboklem deblu
v kalni vodi vidiš Emo;
z desno dviga dolgo krilce,
k jelši z levo se prižema.

Krka se zaganja v deblo,
deklica strmi v valovje....
Tam cvetoča veja plava,
tukaj streha, tam tramovje,

"Kaj neso valovi k meni
v kolobarjih belordečih?"
Ema stopi z debla v vodo,
ki je strah voda šumečih,

"Deklica je - utopljenka!"
Groza ji srce vztrepeče.
Prime jo za pas usnjeni,
sunkoma jo k bregu vleče..

Stresa deklico v ramenih,
ji navzdol okrene glavo.
"Sama sem!" se v strahu spomni,
klicati prične v daljavo.

Oživelo utopljenko
v grajske dvore spremlja Ema...
Vez prijateljstva razplete
se kaj kmalu med obema.

Deva, šibko, nežno dete,
z dušo, polno hrepenenja,
poje, brenka čudovito,
harfa ji je pol življenja.

"Čudne pesmi poješ, Deva,
o Marini, o Svarogu,
a nobene o Mariji,
in o Bogu, ljubem Bogu!"

"Pojem pesem naših logov,
pesem vil je v srcu mojem;
Soncu, Mesecu in Ognju
oče moj želi, naj pojem."

Emi se stemni obrazek,
solza kane ji na lice:
"Draga Deva, kako daleč
od krščanske si resnice!

K Bogu bom molila zate,
naj ti vere luč posveti;
tebe, Deva, vse Slovence,
ki so v zmoti, čem oteti..."

Lilija med trnjem

Glej jo, Lilijo med trnjem!
V nedotaknjeni prelesti
gleda v sonce... Med odičjem
varno mora rasti, cvesti.

Ema na cesarskem dvoru...
Čista Lilija je v gredi,
vnanje lepa, lepša v duši...
Ne preži sovrag v zasedi?

Dvor je blag, neoporečen,
mu na čelu Henrik Sveti;
Konigunda cesarica
po svetniško zna živeti.

Vendar svet z veseljem svojim
najde pot v najboljše dvore;
tudi pod cesarsko krono
treba borbe je za vzore.

Treba borbe je za čistost,
kjer so plesi, veselice,
sicer senca bi zastrla
Liliji nedolžno lice..

Ema ve. Zato odpoved
vsemu, kar naravi prija;
moč zajema v obhajilu,
njena zvezda je Marija.

Na verižicah nad menzo
zlat ciborij plava v zraku,
tam se njena čista duša
z Bogom pogovarja v mraku.

Rada moli s Kunigundo...
Lepa dveh svetnic molitev,
dragocena pred Gospodom
dveh svetniških duš daritev!

Čudovita božja pota...
Glej, svetniško cesarico!
S svojim zgledom vzgaja
si dvorjanico svetnico!

Enega srca in duše
zvesto Kristusu sledita;
bolj v nebesih ko na zemlji
po popolnosti stremita.

Sveti Duh pripravlja Emo,
delo dopolnjuje svoje,
da junaško bo nosila
dni prihodnjih težke boje.

Vrne se... Razcvelo Rožo
lepo v milosti bogati,
gledata z veseljem srčnim
srečni oče, srečna mati.

Klobuk kneginje Eme.

Ohranil se je skupaj s šlemom, ki so ga pripisovali njenemu možu Viljemu v farni cerkvi v Selčah na Koroškem. Najnovejše raziskave so pokazale, da je Emin klobuk eden najstarejših v srednji Evropi in je dragocen, ne samo kot relikvija ampak tudi kot kulturnozgodovinska redkost. Vprašljivo pa je, če ga je res nosila kneginja Ema, saj so strokovnajki določili čas njegovega nastanka ok. leta 1300.

(Lektorsko delo ode opravlja Jože Faganel)

Po poroki z Emo so mu pripadla v upravljanje tudi posestva Eminih staršev, tako je postala dinastija Brežko Selških najmočnejša gospodarica na slovenski zemlji. Emini in Viljemovi predniki so imeli povsem slovenska imena Volkun, Mojmir in so vladali slovenskim podložnikom. Po Viljemovi smrti je tako Ema postala res prava slovenska kneginja.

(se nadaljuje)

Oltar nad grobom sv. Eme.
Izdelal ga je med leti 1720 in 1721 beneški kipar Antonio Corrodini.
V sredini je upodobil smrt svetnice kot personifikacijo ljubezni, ki skupaj z levo in desno upodobljenima upanjem in vero izpoveduje temeljne krščanske kreposti: vero, upanje in ljubezen.

Čevelj kneginje Eme.
V varstvo krške ustanove je prišel šele leta 1946.
Prej je bil ohranjen kot relikvija v gradu Mokronog.
Čas njegovega nastanka je določen v 15. st.
Tako lahko predvidevamo, da je nastal kot zaobljuba nekega oblečenega kipa sv. Eme, ki se je kasneje izgubil, čevelj pa je ostal.

OCENE

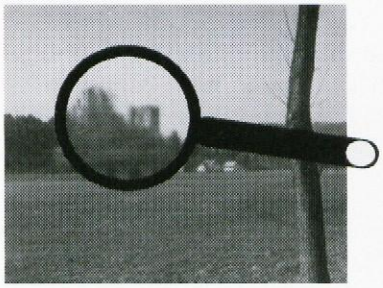

V letu 1996 se je naša Speča lepotica kar dobro uveljavljala v javnosti

1. v dnevnem tisku:

- Jurij Popov je v reviji **Vzajemnost** aprila 1996 na dveh straneh objavil prispevek z naslovom: Pravljica o Speči lepotici in njenemu princu in ga opremil z bogatim fotogradivom.
- Ivan Krasko je v **Dnevniku** 10.julija 1996 objavil krajše poročilo o dogajanjih na gradu Mirna z naslovom Kmalu do nekdanjega videza.
- Marjan Skumavc je o udeležbi v slikarski koloniji na gradu Mirna napisal v **Delu** 22. avgusta 1996 sporočilo pod naslovom Čopiči za Spečo lepotico in podnaslovom: Slikarji so dr. Marku Marinu, ki že tri desetletja obnavlja, mirenski grad, pomagali pri delu.
- Jurij Popov je v **Panorami** 13. septembra 1996 ponovil slavospev obnovi gradu na Mirni z dodatnim podnaslovom Mirna - Bolero in Don Kihot za grajsko lepotico in njenega princa. Priloženo slikovno gradivo govori o gradnji okroglega stolpa in udeležencih likovne slikarske kolonije na gradu Mirna sredi avgusta l996.
- Marjan Skumavc je v nadaljevanju objavil v **Delu** 24. septembra 1996 poročilo o slikarski koloniji sredi avgusta letos z naslovom Tolarji in speča lepotica, s podnaslovom Dr. Marko Marin z veliko volje in trme rešuje grad na Mirni - Na pomoč so mu priskočili slikarji - Spečo lepotico prebujajo le redki tolarji.
- Lidija Murn je v **Dolenjskem listu** 17. oktobra 1996 poročala o delih na gradu Mirna v prispevku z naslovom Prebuja Spečo lepotico.
- Danilo Breščak je kot polemično repliko na prispevek Lidije Murn v **Dolenjskem listu** 24. oktobra 1996 pod naslovom Prebuja Spečo lepotico podal nekaj svojih, včasih dvomljivih resnic.

2. radijske oddaje:

- Radio Ognjišče 9. julija 1996

3. Razstave fotogradiva o gradu Mirna, ki ga je pripravil Marko Marin tehnično izvedel pa Marjan Ravnikar za stalno zbirko obnovljenega gradu, so spremljala predavanja v:

- Knjižnici Pavla Golie v Trebnjem 10. maja 1996
- Osnovni šoli Mirna 15. novembra 1996
- Knjižnici Prežihov Voranc, Ljubljana 16. decembra 1996 in 14. januarja 1996

Na otvoritvi razstave v knjižnici Prežihov Voranc v Ljubljani

NARAVNA IN KULTURNA DEDIŠČINA

ZAPIS PRIPOVEDI GOSPODA BOJANA KOLENCA

Pripovedoval vam bom ob sliki Valvasorja. Kmalu po Valvasorju so začela poslopja zginevati, ostala je pristava in pa hlev. Hlevi so bili požgani maja 1941, ko so Italijani napadli partizane, stanujoče v hlevih. Večina partizanov se je rešila. Ta del poslopij je bil čisto uničen in se ni ohranil do danes. Stare grajske ledenice se še spominjam, čeprav so jo podrli že pred drugo svetovno vojno. Cerkvi so spremenili zvonik. Sicer pa je sama Mirna v principu ostala ista. Sliko je narisal eden tistih slikarjev, ki so takrat hodili naokrog. Sam grad je bil nato požgan leta 1943. Stropi so pogoreli, zidovi pa so ostali. Še to pa so podrli s krampi in zgradili mnogo hiš tu naokoli, pa tudi zadružni dom.

Govoril sem s človekom, ki je grad zažgal in ta pravi, da mu je vsakič, ko pride na Mirno, hudo zaradi tega.

Ta dolina je bila takrat za partizane strateško zelo pomembna. Če bi belogardisti takrat, kakor so imeli namen, grad zasedli in si uredil v njem postojanko, bi bil onemogočen vsakršen prehod partizanov. Z orožjem, ki so ga imeli, pa tudi ne bi mogli izbezati belogardistov.

Sam grad je bil sestavljen iz palacija in obzidja. Obzidje je imelo oboke, nekje so bile tu urejene tudi sobe. Se je pa dalo priti po obzidju okrog in okrog. Sem smo kot otroci večkrat ušli in se igrali.

V stanovanjskem delu gradu v pritličju je bila jedilnica, sprejemna soba v prvem nadstropju. Čisto na vrhu, na podstrešju, so se nahajale obrambne line. Gradu sicer nikoli niso zasedli Turki, so ga pa kmetje, ko so se uprli. V spodnjem del je bila majhna klet. Sedaj je zasuta.

Sobe so bile lepo opremljene, stene zidane, leseni stropi, tla. Zraven knjižnice je bila velika slika na platnu. Ena je bila tudi nad vhodom v knjižnico, velika kot omara. Verjetno jo je naslikal italijanski slikar, bila je pod zaščito Ljubljanskega muzeja. To so povedali obiskovalcem gradu. Takrat mi je bilo šestnajst let, na grad sem zahajal iz radovednosti, zaradi turistov in to pogosto. Turizem je bil v tistem času na Mirni precej razvit. Sem so hodili iz Ljubljane, Jesenic, Zagreba, ... Zaradi gostilne na Mirni smo pogosto imeli goste. Pogosto sem jih spremljal z oskrbnikom na grad. Najprej je bil oskrbnik Hornitsky, Slovak, zadnji pa gospod Celar, upokojeni orožnik iz Mirne. Poleg Celarja pa je bil na gradu zaposlen še logar Belentin, ta je z družino stanoval v gradu in sicer v obzidju poleg kapele. Skrbel je za okoli tristo hektarov gozdov.

Ves grad se je čistilo in oskrbovalo. Pred vojno je bil uveden zelo strog režim. Niso vsakogar kar tako pustili gor. Gotovo bi grad še danes stal, če ga ne bi porušili.

Imel je veliko lastnikov. Vsak pa je nekaj pustil, vzidal, ... Zadnji lastnik, Karel Mulley, pa ga je le vzdrževal. Prišel je le enkrat ali dvakrat na leto. Ne spominjam se ga dobro, pač pa se dobro spomnim njegovih dveh hčera. Je pa lastnik dal dovoljenje za ogled gradu, čeprav od tega ni imel kakšnih koristi. Celar je vedno vzel ključ, kadar je kdo prišel.

Vodo so morali voziti iz studenca - polderja z enim konjem, ki so ga imeli. Še vedno imam njegovo podkev... Sicer pa je imel grad napeljan vodovod, le da takrat ni več deloval. Cevi so še vedno notri. Kako so prečrpavali vodo, pa ne vem.

Predmet, ki se ga zelo spominjam, je bila omara v kotu. Velika lepa izrezljana. Vsakemu obiskovalcu je oskrbnik dejal, naj pogleda vanjo, češ, da bo videl nekaj čudovitega.... in je zagledal stranišče. To je bilo v prostoru za knjižnico. Imeli pa so sanitarije speljane vse dol do stanovanjskega dela in hišnika. Zadaj je bila gnojnična jama, vse so praznili. Kanalizacija pa ni bila speljana le iz gradu, marveč tudi iz hleva.

Sedaj živim v nekdanji grajski pristavi, ki je podobna gradu v malem. Prvotno se tega nisem nameraval lotiti. Potem pa sem pristavo dobil v zameno za arondirano zemljo in sem moral še doplačati. Stavba je pod kontrolo Spomeniškega varstva, tako da zunanjosti ni bilo moč spreminjati. Izjema so bila okna. Od začetka so bile le obrambne line, ki pa niso propuščale veliko svetlobe. Hiša brez oken pa nikomur ne koristi. Zaradi spora je prišel na Mirno tudi profesor Stele. Dal je dovoljenje z ugotovitvijo, da grof ne bi imel nič proti, ko bi videl, da mu je grad pogorel. Vse oblike, stene z devetdeset centimetri debeline pa so ostale iste.

V pritličju se je nahajala velika klet z velbi. Potrebno jo je bilo očistiti in preprečiti pretok vode. Sanirati je bilo potrebno zidove, tako da sedaj mirujejo. V nasprotnem primeru bi se obok razletel, velbi, obešeni na skalo bi se podrli. Nad kletjo je bil en sam prostor, pregrajen in preurejen v stanovanje s kmečkim pridihom.

Stavba je bila najbrž v preteklosti fortezza - obrambni stolp, torej predhodna močna točka pred gradom.

Pojavile so se govorice, da so bile pedeset metrov stran od gradu na ravnini viteške igre. Tu se je res moralo nekaj dogajati.

V dolini in okolici Mirne je bilo ogromno gradov, na žalost jih je mnogo uničenih...

LANŠPREŠ - lastnik Wurzbach,

DOB - požgan leta 1942,

KOT - še stoji, v njem živi več družin,

GRIČ - pred vojno je bil kompletno obnovljen, nato požgan,

ZAPUŽE - naseljen z več družinami,

ROJE - grad naj bi se nahajal na nekdanjih njivah Mirenskega gradu, sedaj ni o njem nobenih sledi, tam je pač naselje. Povezan naj bi bil z Mirenskim gradom z podzemnim rovom, a to so najbrž le pravljice.

MUZEJSKE NOVOSTI IZ VELIKEGA SVETA

Plesoči satir, POMPEJI, *Faunova hiša*, II. st. p.n.š.

POMPEJI

Zgodovinski ostanki zasutega antičnega mesta so priče ene največjih naravnih katastrof v zgodovini človeštva, ko je 14. avgusta leta 79 n. št. izbruhnil Vezuv s tako silo, da je v 24. urah uničil in zasul vse okoliške kraje, med katerimi sta bili mesti Herkulanum in Pompeji najbolj prizadeti. Mesto so ustanovili v šestem stoletju pred n. št. Osci. Pozneje so ga zasedli Grki, v 5. st. Saniti, leta 80 pred n. št. pa Rimljani. Naravne nesreče so bile redne spremljevalke prebivalcev Pompejev: leta 63 n. št. je mesto poškodoval hud potres, 16 let kasneje pa ga je izbruh Vezuva popolnoma uničil. Po letu 1860 so začeli s sistematičnim izkopavanjem. Danes so odkrite že štiri petine mestnih površin, 1 petina pa še čaka na očiščenje.

Ostanki mesta dokazujejo, da je bilo zgrajeno v eliptični obliki, ograjeno z obzidjem in stolpi. Mesto sta prečkali dve veliki cesti, ki sta se iztekali v manjše ulice. Bile so tlakovane z velikimi kamni, sledovi voznih koles so se ohranili do danes. Ob cestah so stale stanovanjske hiše in številne trgovine. Izredno veliko število gostišč, trgovin, krčm in barov pričajo, da je bilo mesto predvsem veliko trgovsko središče. Obnova posameznih hiš je omogočila vpogled v stanovanjske razmere prebivalcev, ki je bilo za tisti čas pravo razkošje, kar dokazujejo tudi druga središča za zabavo, kakor so gledališča, hipodrom in za tisti čas nenavadno razvita kopališča z vsemi uslugami, ki jih obiskovalec v takih hišah išče.

Od dne, ko je plug nekega neapeljskega kmeta spravil na dan starodavne bronaste posode, do dne, ko je arheolog Giuseppe Fiorelli zastavil nov način izkopavanja ruševin, rekonstruiral tloris mesta in s pomočjo mavčnih odlitkov obnovil način življenja meščanov, zanimanje ljubiteljev evropske kulturne preteklosti vedno bolj narašča.

Od tedaj naprej so Pompeji kraj velikih odkritij, tatvin, bombardiranj in potresov. Leta 1913 je neki delavec našel ob nekem okostju pravo zakladnico srebrnikov, posodja in zlatnikov in jih odnesel. Leta 1943 je v Pompejih prav sredi Foruma eksplodirala bomba, za njo so sledili mnogi manjši potresi. Po drugi vojni se valijo prave množice turistov v ta prečudni starodavni kraj, poln novih odkritij nekdanjega življenja. Z njimi pa prihaja v mesto tudi kriminal vseh vrst. Turisti odnašajo, kar morejo, italijanska vlada pobira dobičke in vrača le drobiž od dobljenega, mesto samo pa preplavlja veriga tržnih špekulantov, ki sanjajo o tem, da bo mednarodna skupnost prevzela stroške obnavljanja, oni pa bodo še naprej tržili in prodajali celo poglede iz pobočja Vezuva na izropano mesto in s črno gradnjo vil omadeževali še spomeniško imuniteto tega mednarodno veljavnega kulturnega spomenika.

POMPEJI, *Forum*

IN MEMORIAM

Poslovil se je eden prvih naročnikov naše revije g. Andrej Kolar.
Z besedami:

"Izguba ni drugega kakor premena"

(Mark Avrelij, Dnevnik IX, 34)

sočustvujemo z njegovo družino.

In Loving Memory

1911 **1996**

It is with deep sadness in our hearts, and submissive to the will of the Creator, that we announce the passing of our dearly beloved sister, sister-in-law, aunt, and great-aunt

MAMIE MARIN

(nee: Perse)

who was called to her heavenly reward on July 2, 1996, after a lengthy illness. Our beloved was born in Thomas, West Virginia on October 25, 1911. She and her husband, Stanley (deceased), had owned a tavern for many years at E. 79th and St. Clair, and later at E. 71st St. and St. Clair: Satellite Bar.

She belonged to the following organizations: St. Vitus Altar Society, St. Clair Pensioners, American Slovene Club, Progressive Slovene Women's Club, Circle 2; Euclid Pensioners Club, Slovene Women's Union Branch 50, Marie Prisland Cadets, and AMLA Lodge 14.

Funeral services were held on July 6, 1996 from the Zak Funeral Home with a Mass of the Resurrection in St. Vitus church. Burial at Calvary Cemetery. We are deeply indebted to Rev. Joseph Boznar for celebrating the Funeral Mass, praying the rosary, his heartfelt sermon, and his prayers at grave-site. Special thanks are also extended to Rev. Joseph Gobel, Chaplain, for his last rites, and prayers with Sister Mary Avsec, SND.

May God bless the following representatives of organizations she belonged to for their prayers and comforting words: Stanley Frank, Gene Drobnic, Josephine Turkman, Harry Brule, Ann Tercek, Marie Prisland Cadets and Honor Guard.

Deep appreciation is extended to everyone for their beautiful floral pieces, flowers, and Mass offerings, to those who attended the wake, prayed the rosary, attended church services, for the many expressions of sympathy, and to those who accompanied our loved one to her final resting place.

Special thanks to Mr. David Krizan, for his singing and organ accompaniment; also to the pallbearers, and to the staff at Zak Funeral Home for their concern, and excellent handling of the funeral arrangements.

Thank you cards were sent to all who remembered us and our loved one in a special way. If inadvertently, we missed anyone, please accept our apology, and may this public notice serve as a special thanks to you.

It broke our hearts to lose you,
But you did not go alone;
For part of us went with you,
The day God took you home.

Sadly missed by:
ERNESTINE JEVEC, Sister;
LEO JEVEC, brother-in-law;
LT. COL. ROBERT JEVEC, nephew;
L.P.N. BETTY LEE GORGON, niece;
LEE ANN GORGON, great-niece;
ROBERT GORGON, great-nephew; TANJA JEVEC, great-niece;
and relatives in the U.S.A., and Slovenia

Cleveland, Ohio 15 August, 1996

V Združenih Državah Amerike
se je poslovila Mamie Marin,
domačinka iz Mirenske doline,
ki se temu poreklu ni nikoli odrekla,
prva naročnica naše revije v zamejstvu in
posebna podpornica njenega izhajanja.

Med rojaki je širila zanimanje
za naše delo pri obnovi gradu na Mirni.

V njen spomin objavljamo ljubezniv spominski
zapis njenih domačih

In Loving Memory:

Tik pred izidom naše revije pa se je poslovil naš dobri znanec in prijatelj Sandi Leskovec. S svojimi deli se je zapisal v nepozaben spomin Mirenske doline, občine Trebnje in države Slovenije. Zadnji njegov obisk je veljal naši Speči lepotici, žal ni je več mogel pozdraviti drugače, kakor iz avtomobila. Od njega se poslovimo s spodbudnimi besedami domačim:

"Kadar vas pokliče bolečina in preizkušnja,
se spomnite, da je svet bolečin osebni klic,
ki vas noče streti, ampak učiti veličine križa in življenja."

(Beno Lavrih: Osebni klic).

PODLISTEK, ZAHVALE

Za zdaj se bomo javno zahvalili:

- Ministrstvu za kulturo:
  g. Silvestru Gabrščku
  g. Marjutki Hafner
  g. Igorju Prodniku
- Mestni Hranilnici Ljubljanski, g. Igorju Žvoklju
- Tomcommerce d. o. o. Mirna, g. Dušanu Skrbišu
- Knjižnici Pavel Golia v Trebnjem, g. Cilki Žibert
- Knjižnici Prežihov Voranc, Ljubljana, g. Francetu Zupanu
- Občini Trebnje
- Djurdji Medved
- g. Vidu Bevk iz Vrhnike
- Gradbeništvu Zupančič za solidno izvedbo del in ugodno ponudbo
- Mlinotest in Fructal Ajdovščina, g. Leonu Kalinu

VSEM, KI SO POLEG ČLANARINE POSLALI ŠE PRISPEVKE V SKLAD ZA OBNOVO GRADU SPOROČAMO, DA VODIMO TOČNO EVIDENCO DAROVALCEV IN VSOTO DENARJA, DA PA NE MOREMO ZA ZDAJ OBJAVITI VSEH IMEN, KER JE ŠTEVILO STRANI V REVIJI OMEJENO. ČE BO MOGOČE KDAJ OBSEG REVIJE POVEČATI, BOMO OBJAVILI TUDI IMENA TEH DAROVALCEV

R. Repše: *Brez besed*

podlistek

V prejšnji številiki revije Speča lepotica se je iztekel podlistek z naslovom Balada o kamnu, ki ga je napisala naša znana pisateljica Anica Zidar. V času med izidom te revije, pa nam je že poslala novo zgodbo o Speči lepotici, ki bo sledila v nadaljevanjih pod rubriko Podlistek. Zgodba je napisana za mlajše bralce, novoletni čas pa je primeren, da razveseljujemo najmlajše. Pisateljica s svojo zgodbo o Speči lepotici v obliki pravljice nadaljuje tradicijo pisateljev iz dolenjskih logov, ki so se radi zatekali v pravljično pripovedno izročilo po motive za svoje pripovedke. Tako je že Janez Trdina v svojih Bajkah in povestih o Gorjancih oplemenitil marsikatero pripoved, Oton Župančič pa v svojih številnih pravljičnih pesnitvah. Najbolj se je približal našemu okolju Pavel Golia s svojo pravljično igro o Jurčku. Temu pa je zdaj dodala še Anica Zidar svojo pripoved o Speči lepotici. Z njeno osvežitvijo spomina je segla prav v srce naših prizadevanj za obnovo gradu na Mirni in nam pokazala pot do prebivališča naše Speče lepotice, dala ji je obraz in telesno podobo, opisala njene življenjske običaje in povezave z vilinskim svetom, ki ga sicer najdemo samo v svetu domišljije. Naša Speča lepotica pa je pred nami zaživela v vsej svoji pravljični lepoti, je fatamorgana fantazije in podoba realnega sveta ob enem. Veseli smo novega kulturnega dogodka, ki je dodal še en mozaični kamenček naši čudežni dolini. Anici Zidar pa se za njeno požrtvovalno zavzetost iz srca zahvaljujemo.

ANKETNI UTRINKI

V letu 1996 se je število aktivnih prijateljev naše Speče lepotice znatno pomnožilo. Geslo enega od najbolj aktivnih prijateljev, ki pravi:
"Ni biti dovolj samo član Društva Speča lepotica, ampak je treba v korist gradu tudi kaj storiti"
je obrodilo obilen sad. Najprej pri njemu, poleg lastne donacije je uspel pregovoriti še nekatere svoje prijatelje. Za zdaj jih še ne bi nominirali, prišel pa bo čas, ko bo treba tudi imena povedati na glas.

AGRFT	Ljubljana
AMBROŽIČ Peter	Ljubljana
APOLLONIO Zvest	Portorož
BAS Carlos	Buenos Aires, Argentina
BEGULIĆ Vika	Ljubljana
BERG Manca	Mirna
BEVK Marjan	Ljubljana
BIGOVIĆ Milivoj	Ljubljana
BOKAL Eda	Litija
BOŠNJAK Breda	Murska S.
BOŠTNAR Niko	Mirna
BRAČKO Vanda	Mirna
BRAČUN Dominik	Praslovče
BRAJIĆ Marjeta	Ljubljana
BRATUŽ Vladimira	Ljubljana
BREGAR Davor	Ljubljana
BREGAR Marjeta	Tržišče
BREGAR Peter	Ljubljana
BREZIGAR Ivanka	Ljubljana
BREZOVAR Irena	Ljubljana
BULC Janez	Novo mesto
BUTARA Jožefa	Mirna
CEDILNIK Breda	Tacen
CELAR Danijel	Lubljana
CUGELJ Helena	Mirna
CVELBAR Stane	Mirna
CVELBAR Vida	Ljubljana
ČEHOVIN Lučka	Sežana
ČERNIČ Anica	Ljubljana
ČOŠIĆ Darko	Mirna
"DANA" Mirna	Mirna
DEŽMAN Karmela	Mirna
DOLENŠEK Darinka	Mirna
DRČAR Janez	Mirna
DVORNIK Tanja	Mokronog
FARČNIK Marija	Ljubljana
FERENČAK Nanika	Ljubljana
FINK Marija	Mirna
FLEISCHMAN Jelka	Grosupje
GODNIČ Ivo	Kranj
GOGALA Andrej	Ljubljana
GOLEŽ Draga	Novo mesto
GOLOB Bernarda	Mirna
GOLOB Jože	Mirna
GORENC Anton	Mirna
GORENJC Robert	Mirna
GRČAR Ana	Mirna
GREGL Mirko	Kisovec
GRIČAR Bruno	Mokronog
GUNDE Darija	Kostanjevica
HAMZIĆ Rasim	Maribor
HAZDOVEC Dragica	Mirna
HORVAT Nuša	Mirna
HROVAT Paulina	Mirna
HRUŠEVAR Vika	Žalec
IVANIČ Leposava	Ljubljana
IVANOV Majda	Trebnje
JAHIČ Cveta	Mirna
JAKOŠ Franci	Mirna
JANEŽIČ Janez	Mirna
JARC Pavel	Mirna
JEDLOČNIK Branka	N. mesto
JENKO Marijan	Ljubljana
JEREB Iztok	Ljubljana
JEROVŠEK Nace	Mirna
KAČIČ Mila	Ljubljana
KALIN Leon	Ljubljana
KAPUS Marko	Mokronog
KASTELIC Zora	Trebnje
KAŠIČ Martin	Mirna
KAŠIČ Mateja	Mirna
KERŠEVAN Otokar	Mirna
KERŠEVAN Sergij	Ljubljana
KIRM Brane	Mirna
KIRM Cirila	Mirna
KNEZ Alenka	Mirna
Knjižnica Pavla Golie	Trebnje
KOCJANČIČ Katarina	Ljubljana
KOLAR Andrej	Mirna
KOLENC Bojan	Mirna
KOLENC Borut	Trebnje
KOLENC Janez	Novo mesto
KOLENC Mimi	Mirna
KOLENC Riko	Ljubjana
KOLER Boštjan	Ljubljana
KONČAR Roman	Ljubljana
KOS Milica	Mirna
KOŠČAK Polde	Šentrupert
KOŠOROK Matjaž	Ljubljana
KOTAR Anton	Mirna
KOTAR Milena	Šentrupert
KOVAČIČ Janez	Mirna
KOVAČIČ Martina	Mokronog
KOŽAR Andrej	Mirna
KRALJ Anica	Novo mesto
KRAMAR Jelka	Mirna
KRAMAR Zdravko	Škofljica
KRAMER Slavka	Mirna
KRANJC Breda	Mirna
KRISPER Jože	Ljubljana
KRIŽNIK Tatjana	Mirna
KUNTNER Jernej	Ljubljana
KURENT Maks	Mirna
LAMOVŠEK Vili	Mokronog
LAMPRET Mira	Ljubljana
LEBAR Pepca	Ljubljana
LENASSI Janez	Piran
LESKOVEC France	Mirna
LESKOVEC Sandi	Mirna
Lj. knj. Mirana Jarca	Novo mesto
LOGAR Matija	Kranj
MAHER Igor	Ljubljana
MAHNIČ Mirko	Ljubljana
MAJCEN Rafael	Mirna
MANDELJ Jože	Mirna
MARIN Antonio	Buenos Aires, Argentina
MARIN Mamie	Euclid USA
MATELIČ Nataša	Nova Gorica
MEGLIČ Alenka	Mirna
MEGLIČ Otmar	Mokronog
MIHELČIČ Tatjana	Trebnje
MIKLIČ Marija	Mirna
MIŠMAŠ Maja	Mirna
MRZEL Jerica	Ljubljana
MUHIČ Biba Geli	Ljubljana
MUNK Stela	Trebnje
MURKOVIČ Jože	Ljubljana
NOVAK Andrej	Mirna
NOVAK Edo	Mirna
OPARA Martina	Trebnje
PANČUR Justina	Mirna
PATE Roža	Mirna
PEPELNAK Štefan	Mirna
PERC Pavel	Sevnica
PERKO Breda	Ljubljana
PETEK Janez	Mirna
PETRIČ Borut	Ljubljana
PETROVAC Jana	Mirna
PEVEC Goran	Šentrupert
PIRC Ernest	Mirna
PLESNIČAR Nani	Ljubljana
POLJŠAK Maja	Ljubljana
POLJANŠEK Mirjam	Ljubljana
PONIKVAR Božidar	Mirna
POPIT Anka	Mirna
POTOČNIK Vika	Ljubljana
PRAH Pavli	Šentrupert
PRAVNE Ludvik	Mirna
PREDAN Jelka	Ljubljana
PREMK Tanja	Ljubljana
PREMROV Miša	Ljubljana
PREŠEREN Vasilij	Ljubljana
PRIJATELJ Vilma	Ljubljana
PUNGARTNIK Stanka	Trebnje
PUST Pepca	Trebnje
PUŠIČ Barbara	Ljubljana
RANTAH Jože	Tržišče
REBOLJ Danica	Mirna
REBOLJ Jože	Trebnje
RESNIK Nada	Krško
RODIČ Majda	Novo mesto
ROMIH Matjana	Ljubljana
ROZMAN Ksenija	Ljubljana
SAVŠEK Frida	Litija
SAVŠEK Jaka	Ljubljana
SELAK Anica	Mirna
SELAK Milan	Žiri
SILVESTER Igor	Mirna
SILVESTER Igor	Mirna
SILVESTER Mihaela	Mirna
SITAR Slavka	Novo mesto
SKRBIŠ Dušan	Mirna
Skupščina občine	Trebnje
SLADIČ Dušan	Mirna
SLADIČ Martina	Mirna
SLADIČ Stane	Mirna
SLUNJSKI Marija	Mirna
SMREKAR Lado	Kostanjevica
SREBOTNJAK Lojze	Ljubljana
STARE Jože	Mirna
STEPIŠNIK Suzana	Novo mesto
STREL Martin	Trebnje
STRMOLE Nevenka	Mirna
ŠEKLI Erna	Gabrovka
ŠKARJA Branko	Mokronog
ŠKARJA Olga	Mirna
ŠKUFCA Boris	Mirna
ŠKULJ Jože	Mirna
ŠTEFANČIČ Angelca	Mirna
ŠTEFANČIČ Martin	Ljubljana
ŠTRUMBELJ Slavko	Velika Loka
TOMAŽIN Jože	Mirna
TOMINEC Anica	Ljubljana
TOMPLAK Darinka	Krmelj
TRDINA Darinka	Mirna
TUČIČ Albina	Rače
TURK Breda	Ljubljana
UDOVIČ Ana	Višnja gora
UMEK Marjan	Mirna
URBANEK Franci	Ljubljana
URBIČ Jana	Mirna
URŠIČ- GABRŠČEK	Metka Ljubljana
URŠIČ Mateja	Litija
VAVTAR Marija	Mirna
VIDIC Darja	Ljubljana
VIDIC Janez	Šentrupert
VIDMAR Brane	Novo mesto
VIDRIH Nevenka	Mirna
VIHER Tanja	Ljubljana
VOGEL Jerica	Ljubljana
VOLAVŠEK Andreja	Maribor
VRANA Miran	Mirna
VRAN Tomo	Koper
VUGA-VOGEL Ana	Ljubljana
ZAKRAJŠEK Dušan	Mirna
ZIDAR Jože	Ljubljana
ZIDAR Anica	Mokronog
ZORE Albina	Mirna
ZORIČ Štefka	Maribor
ZUPET Slavko	Canada
ŽIBERT Cilka	Mirna
ŽUKOVEC Mili	Mirna
ŽULIČ Anton	Ljubljana
ŽULIČ Marija	Kostanjevica
ZUPAN France	Ljubljana
ZUPET Slavko	Kanada
ŽVOKELJ Igor	Ljubljana-Polje
WALTL Robert	Ljubljana

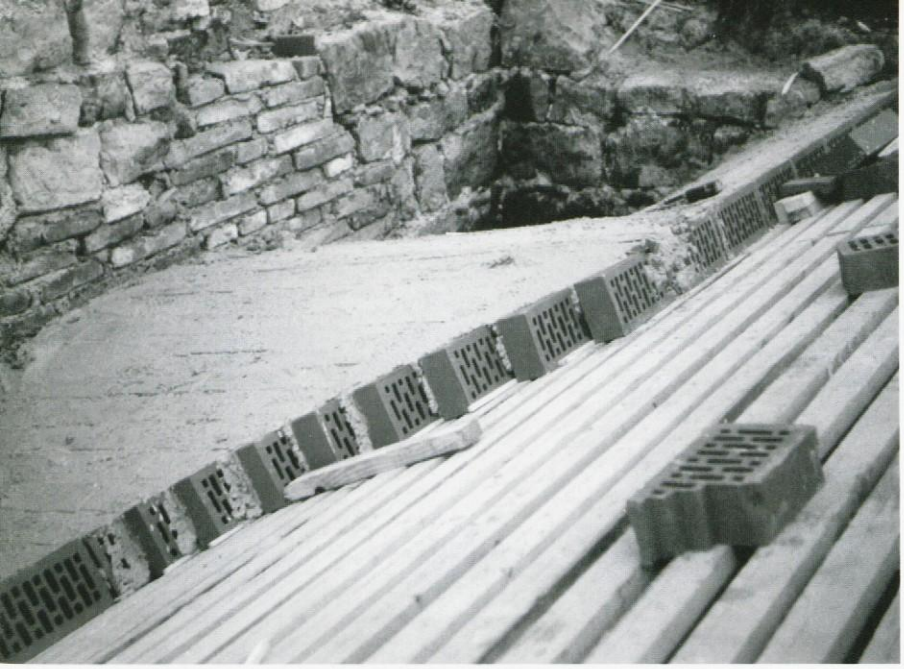

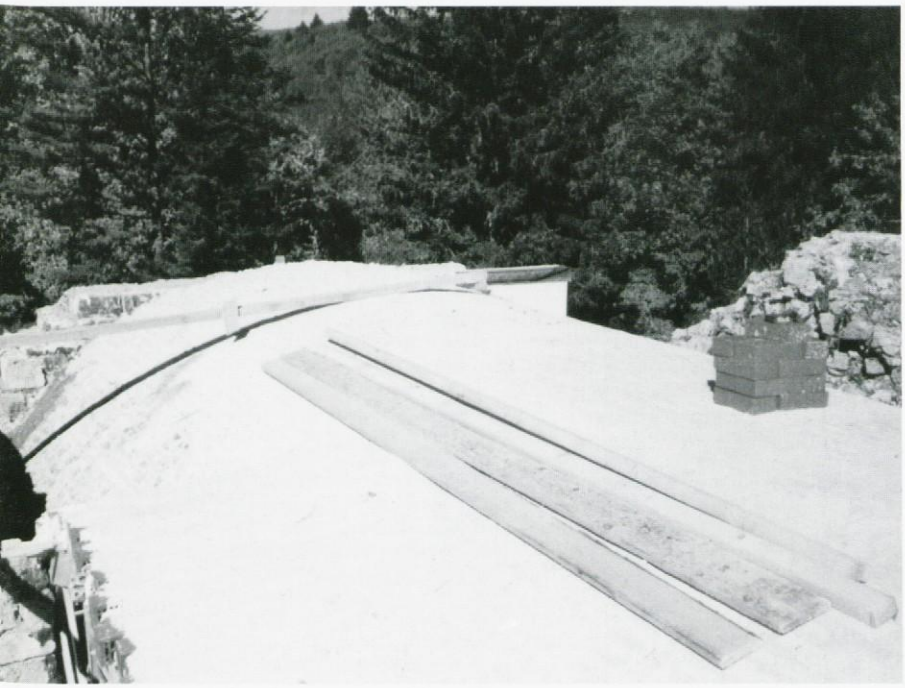

Revijo

Speča lepotica

izdaja restavrator gradu dr. Marko MARIN
oblikovanje: Ada POKLAČ in Dušan WEISS

Ljubljana, april 1997

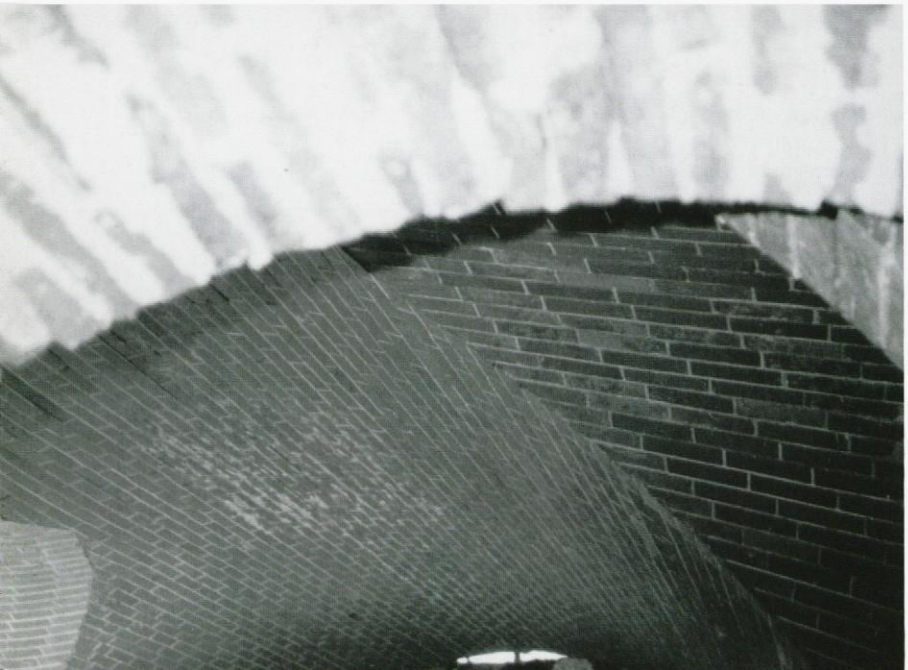

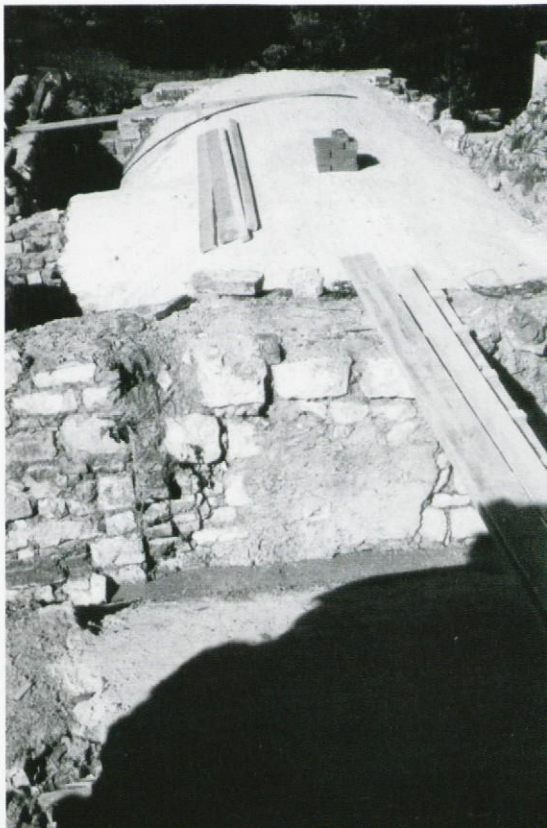

728
SPEČA 1996
KNJIŽNICA M. JARCA
Posebne zbirke
200819956,2
COBISS c